СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 209. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 9. вересня, 1926. VOL. XXXIV. No. 209. Jersey City, N. J., Thursday, September 9. 1926. THREE CENTS

БУВШІ МІНІСТРИ НА СУДІ ЗА ОБМАНЮВАННЄ УРЯДУ

БУВШІ МІНІСТРИ НА СУДІ ЗА ОБМАНЕННЄ УРЯДУ.

НЮ ЙОРК, 7. вересня. — В місцевім федеральнім суді почалася нині розправа проти Гарі Догерті, бувшого генерального прокуратора (міністра судівництва) та Томаса Милера, бувшого опікуна чужинецьких маєтків. Обжалованнє говорить, що сі два урядники змовилися в 1921. році перенести безправно, зі шкодою для американського уряду, маєтки німецьких горожан на одну французьку металюрґічну фірму. Маєток вартував 7 міліонів долярів.

МЕКСИКАНСЬКІ ЕПИСКОПИ НЕ БАЧУТЬ ВИГЛЯДІВ НА СКОРУ ПОБІДУ.

МЕКСИКО, 7. вересня. — Мексиканські епископи видали до своїх вірних пастирський лист, в якім взивають вірних видержати в боротьбі проти мексиканського уряду. Вони кажуть, що боротьба дуже довга, бо виглядів на скору побіду нема. Епископи кажуть своїм вірним, що вони повинні радше вмерти, як попустити.

ЗАПОВІДАЄ ЗМІНИ ЧЕРЕЗ ХЕМІЧНІ ВІДКРИТТЯ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 7. вересня. — Др. Джеймс Горис, президент Американського Хемічного Товариства, виголосив з приводу отворення засідання товариства промову про вигляди нових хемічних відкрить.

На думку його, сі відкриття викличуть незадовго справдішну революцію в економічній системі світа. Межи инчим, приміром, вартости не будеться вже мірити золотом, але більшим основним мірилом, як приміром працею або основними товарами.

Він говорив, що хемія поробила великі поступи в розслідженню будови атому, себто найменчої розділимої частини тіл; коли сі праці будуть уже покінчені, то вчені відкриють людству жерела великих, досі вкритих сил.

КЛОПОТИ МІСТА З АЛІҐАТОРОМ.

ПЕТЕРСОН, Ню Джерзі, 7. вересня. — Три тижні тому втік з місцевого парку на 3 стопи довгий аліґатор, якого паркові сторожі назвали Арчі. Позавчора найшов його, як вигрівався на сонци, хлопчина Чарлс Сиско з Петерсону. Хлопчина взявся ловити аліґатора, хоча в боротьбі з ящіркою він міг легко впасти на Пасейський водопад у сій ріці.

Задля сеї небезпеки хлопчина й думає, що йому належиться 50 долярів надгороди; тимчасом міська паркова комісія заявила, що вона нагороди виплатити не може. На се Сиско відмовився звернути аліґатора, котрий покищо пливає в пивниці Сиска, яка тепер має богато води, яка туди наллялася від послідних злив. Справа може легко опинитися перед судом.

ПОГРАНИЧНІ БІЙКИ МЕЖИ МЕКСИКАНЦЯМИ А АМЕРИКАНЦЯМИ.

РЕЙМОНДВИЛ, Тексас, 7. вересня. — Кілька днів тому американські урядники заарештували тут минувшої неділі 4 Мексиканців, які якийсь час тому назад мали вбити 2 американських урядників. На сих урядників, стережучих арештованих, зібралася напасти банда Мексиканців. Межи бандою а американськими урядниками прийшло коло границі до справдішної битви, в якій згинуло 5 Мексиканців на місци, а кількох других віднесло тяжкі рани. Решта напасників утекло через мексиканську границю.

ХВАЛИТЬ ПРЕЗИДЕНТОВИ КАНАДІЙСЬКИЙ ЗАКОН ПРО НАПИТКИ.

ПОЛ СМИТС, Ню Йорк, 7. вересня. — Ерл Карлтон, віцепрезидент спілки Вулверта, був гостем президента Кулиджа в його літнім мешканню. Карлтон був першим гостем, котрий скритикував президентови до очий теперішний прогибіційний закон. Гість заявив, що прогибіція за остра, та що Америці здавбися такий прогибіційний закон, який має Канада.

НЕМИЛА ПРИГОДА РИБАКІВ.

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 7. вересня. — Вчора вечером вибралося сімох мешканців сього міста ловити рибу на океані. Вибралися вони моторовою лодкою; заїхали дальше від берега, спустили якор і стали ловити. В кілька годин пізнійше, побачивши надтягаючі хмари, вони постановили вертати. Підняли якор з моря та пробували пустити машину. Машина не хотіла йти. Пробуючи пустити машину, вони впустили в море якор. Тепер вони були здані на ласку й неласку морських филь.

Надтягнула буря та стала їх кидати то сюди то туди, як шкаралущею з яйця. Так їх і захопила ніч. Пішла злива як з цебра.

Рибаки, які бачили, як вони виїзджали на море, довідавшися, що вони не вернули, дали знати прибережній сторожі. Прибережна сторожа вислала лодку, яка однак серед нічної пітьми їх найти не могла. З огляду на бурю їх признано за погибших. Тимчасом друга моторова лодка прибережної сторожі, їдучи морем нині рано, найшла безсильну лодку та затягнула її до берега. Учасники пригоди вийшли з неї з легкою простудою.

ВЕЛИКИЙ СТРАЙК МУЗИКАНТІВ.

ШИКАҐО, Ілинойс, 6. вересня. — В 400 місцевих театрах рухомих образків застрайкували нині всі музиканти. Всіх страйкарів має бути понад три тисячі.

Подібний страйк вибух теж у Сан Франциско, але його вже полагоджено.

САНАТОРІЯ ДЛЯ ХОРИХ ДІТЕЙ.

Центральний Комітет Українського Червоного Хреста вирішив надати Лузанівському курортові, що нещодавно відкрито в Одесі (сонячний табор на березі моря) всеукраїнський характер виключно для хворих дітей. Передбачається протягом найближчих 2—3 років відпустити до 1,000.000 карб. для збудування на цьому курорті всеукраїнської дитячої санаторії на 1,000 душ. з якої користуватимуться діти з усіх округ України.

Для приведення в життя цього проєкту буде притягнено деякі громадські орґанізації. Ще до буджету 1926—27 р. буде внесено перше асиґнування на збудування цеї санаторії.

ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ НА ЧЕРКАЩИНІ.

Охматдит орґанізував 6 оздоровних майданчиків для дітей: в Черкасах, Смілі, Золотоноші, Корсуні, Балаклії і с. Худяках. Кожний майданчик на 40 дітей і обслуговує його персонал з трьох душ: завідувача, виховательки й куховарки.

В дитячій санаторії охматдиту в Соснівці лікується вже третя зміна дітей (40 чол.) Санаторія — на самообслугуванні. В кожну зміну 25 дітей селян з округи лікується даремно за кошти місцевих орґанізацій.

РОСКОПКИ ДЕСЯТИННОЇ ЦЕРКВИ.

Археольоґічний відділ академії наук 12-го серпня починає роскопки Десятинної церкви на місці колишнього дому князя Трубецького. Тут гадають знайти вельми цінні матеріяли, що далиб ключ до виявлення ріжноманітних боків життя й побуту велико-княжої доби.

Київський Окрвиконком та окрнаросвіта дали Академії Наук потрібні для роскопки кошти. Історичний музей бере на себе витрати на фотоґрафування матеріялів. Роскопки треватимуть 2 місяці.

ОХОРОНА ПАМЯТНИКІВ МАТЕРІЯЛЬНО КУЛЬТУРИ.

Краєва Київська інспектура охорони памятників матеріяльної культури порушила перед окрвиконкомом питання про неодмінну потребу ремонту будинків історичного значіння. Численні історичні памятники за імперіялістичної війни та революції зовсім занепали; деякі знаходяться в катастрофічнім стані. Насамперед краєва інспектура вважає за потрібне роспочати ремонт Золотої брами та Андріївської церкви.

З ЗЕМЕЛЬНИХ БУКОВИНСЬКИХ ТУРБОТ.

Румунський поміщицький уряд, що добре розуміє погрозу з боку селян, давно вже пробує втихомирити їх обіцянками експропріювати (вивласнити) від поміщиків 82.000 гектарів та від церкви 144.000 гектарів землі, — а тимчасом обмежилося 63.000 гектарів, тай то сумнівними.

В офіційному звіті, що його румунський уряд подав у 1925 р. до Ліґи Націй для інформування цілого світу про земельні порядки на терені всього королівства, говориться, що в Буковині уряд встиг обдарувати землею 13.000 селян. Але як йняти віри урядові, що за декілька місяців до того тойже таки румунський уряд говорив, що в цілій Буковині є 90.000 кандидатів на землю, хоч і дістало землю 30.000 чол. Де правда? В перших відомостях, чи останніх? А цими днями в черновецькій пресі появилися ще нові цифри про земельну-ж реформу на Буковині. Ці нові дані говорять, що ніби розподілено аж 63.000 гектарів, а дістали тую землю селяни ріжних національностей саме такі: Румуни — 28,000, Українці — 17,000. Німці — 3,000. а решту Мадяри та Жиди — 930 чол. 63,000 гект., це-ж нікчемна частка того земельного фонду, 573.000 гектарів з якого посідають церква, держава, поміщицтво, жандарми то-що. Поміщики Василько, Стурдза, Фішери, Шеферли, ґрафи Любомірські і ин. не мають клопоту з тою реформою, зате селянам далася вона в знаки.

РЕЖІМ ТЕМРЯВИ.

Ми вже подавали відомости про „кольосальні успіхи'' румунських культуртреґерів на Буковині, — про зачинені школи, про переслідування мови, про спробу навіть народ цілий — буковинських Українців — перехрестити на зденаціоналізованих Румунів. Нині-ж ми дістали до рук цікаву статистику, що як найкраще викриває ввесь руїнницький характер шкільної й загально культурної політики Румунії на Буковині. Румунська солдатеска в цих цифрах дістає гостре засудження всієї своєї діяльности на землі Буковинців.

Ось ті числа.

Згідно румунської-ж статистики в 1923 р. припадало на одного вчителя в Буковині 450 душ, а в Румунії 600 душ. На одного учня припадало 7 душ населення, в Румунії 10; на 100 громад в Румунії було тільки 61 громад, що мали школу, а в Буковині на сто громад було 150 шкіл. Тоб-то: коли в Румунії на кожних сто громад 39 не мали зовсім школи, то в Буковині 50 громад мали по 2 школи, а другі пятьдесять — по одній народній школі кожна.

За яких 3—4 роки становище значно відмінилося; що правда, громада в королівській Румунії як не мала, так і не має шкіл, та зате й Буковина наблизилася до неї.

БОРОТЬБА СВІТЛА З ТЕМРЯВОЮ.

З черновецької „Боротьби" довідуємося, що черновецький шкільний інспектор Томояга висловився перед співробітником одного черновецького дневника, що мін. освіти задумує знести дотеперішні національні ґімназії. З цього приводу „Боротьба" пише:

„Справді черновецькі ґімназії не заслугують сьогодня на таку назву. Румунізаційна політика румунської буржуазії довела до того, що з 5-ох, згідно 4-х черновецьких ґімназій а то: української, німецької, жидівської і румунської, не осталось до тепер нічого крім самої назви і то неофіціяльної. За 7 років румунізації викинено з цих ґімназій, а головно української, не лише рідну мову, як викладову, але навіть як предмет навчання і відобрано тим самим національним меншостям спромогу вчитися рідної мови і плекати свою національну культуру. В той спосіб заміряє правительство знищити духовий контакт між національними меншостями, живучими під румунським ярмом і їх братами, що живуть у своїх національних державах, та прискорити темпо цілковитої асиміляції — винародовлення меншостей''.

ПОЛЬЩА— ПОЛІЦІЙНА ДЕРЖАВА.

Перед війною уважалася Австрія поліційною державою. Та коли Австрія на великій території мала 10.000 поліціянтів, то Польща має 1.300 поліційних офіцирів і 50.000 поліціянтів, утримання яких коштує 100 міліонів золотих.

Головне завдання поліції — не охорона перед злодійствами і грабунками, які в Польщі на деннім порядку, а нюхання за настроями населення, головно робітництва і національних меншостей. За час від червня 1925 р. до червня 1926 р. арештовано як політично підозрілих 6.757 осіб, відбулося 497 розправ, на яких було обжаловано 2.431 чол., а засуджено їх на 3.648 літ тюрми; між ними великий відсоток Українців.

Крім того поліція дошкулює населенню всякими адміністративними карами, а є вони так численні і великі, що за них поліція уряджує собі доми і приміщення.

Не диво, що населення, доведене до розпуки таким урядуванням, відмовляється від послуху і бунтується. За протяг одного місяця було 233 случаї опору і бунту, а 6.148 инших проступків проти влади.

ВІДКРИТТЯ ІНСТИТУТУ МАТЕРІЯЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ.

У Київі орґанізується єдиний на Україні інститут матеріяльної культури для підготовки молодих учених, дослідників та викладачів історії матеріяльно культури для вищих шкіл.

ЕСПАНІЯ РІШАЄТЬСЯ ВИСТУПИТИ З ЛІҐИ

МАДРИД, 7. вересня. — Еспанський кабінет на своїм послідним засіданню постанов виступленнє Еспанії з Ліґи Народів.

Причиною виступлення є те, що Рада Ліґи не признала Еспанії постійного місця в Раді Ліґи. Еспанське міністерство стануло на становищи, що таке місце належиться Еспанії з огляду на те, що вона станула матірним краєм для 20 держав у Новому Світі.

УРЯД ХВАЛИТЬСЯ ЗДУШЕННЄМ ВІЙСКОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

МАДРИД, 7. вересня. — Мексиканський уряд заявляє в своїм урядовім комунікаті, що вже всі артилерійні жовніри й офіцири, які були збунтувалися, піддалися урядови. Послідна піддалася твердиня артилерії на острові Кочна.

Провідників бунту віддано під війсковий суд. Уряд зазначує в своїм комунікаті, що цілий рух не мав ніякого політичного характеру, а був собі просто повстаннєм офіцирства проти заряджень уряду в чисто війсковій справі.

Край поволи вспокоюється. Театри отвираються. Торговля оживає. Уряд заповідає знесенне війскового стану.

Щоби дістати від народа признанне, уряд зарядив народний плебісцит, який ліберальні партії висмівають; вони кажуть, що серед такого політичного замішання про свобідне висказаннє своїх думок мови не може бути, а тим самим плебісцит не має ціли.

АНҐЛІЙСЬКИЙ УРЯД ПЕРЕГОВОРЮЄ ЗІ САМИМИ СТРАЙКАРАМИ.

ЛОНДОН, 7. вересня. — Хоча властителі копалень рішилися не брати участи в переговорах уряду зі сторонами великого вуглевого страйку, бо на їх думку буцімто страйк уже зломаний і робітники самі вертають до роботи, урядова вуглева комісія постановила далі вести переговори, себто зі самими лишень майнерами.

Представники майнерської юнії, які тепер беруть участь у юнійнім конґресі, що відбувається в Борнемавті, заявили, що вони готові розмовляти з урядом без участи представників вуглевих баронів.

ПАПА ЗАБОРОНЯЄ КАТОЛИКАМ ТВОРИТИ ПОЛІТИЧНУ ПАРТІЮ.

РИМ, 7. вересня. — Папа заявляє в листі до кардинала Андріє, епископа французького міста Бордо, що він не годиться на заходи утворити католицьку партію. На його думку, того рода політичні маніфестації є пережитками поганьства.

ВОЗДУШНА КОМУНІКАЦІЯ МЕЖИ ЄГИПТОМ А АНҐЛІЄЮ.

ЛОНДОН, 8. весня. — Нині отворено правильну воздушну службу для перевозу пасажирів з Єгипта до Індії. Пасажири будуть могли мати пряме полученнє з кораблями з Єгипта до Анґлії.

ПЛЯН ВОЗДУШНОЇ ЛІНІЇ ПОНАД ПІВНІЧНИЙ БІГУН.

ВІДЕНЬ, 7. вересня. — Д. Г. Екенер, начальник фабрик Цепеліна, розписав субскрипції на заложенне воздушної бальонової лінії, яка має удержувати правильне полученнє межи Сан Франциском і Гамбурґом. Бальони мають летіти простою дорогою понад північний бігун.

КЛОПОТИ НОВОГО ГРЕЦЬКОГО УРЯДУ.

АТЕНИ, 7. червня. — Одна частина нового грецького уряду починає нові загадочні маневри, яких ціллю може бути поваленнє уряду диктатора ґенерала Конділіса. Адмірал грецької фльоти покинув столицю та виїхав до Гидри, постарившися з Конділісом. Уряд поробив кроки, щоби забезпечитися на случай замаху.

КИТАЙЦІ ПЕРЕБИЛИ 60 АНҐЛІЙСЬКИХ МОРЯКІВ.

ЛОНДОН, 7. вересня. — Телеґрами з Генконгу в Китаю до Дейлі Експрес подають, що китайські кантонські війска вирізали відділ анґлійських моряків з крузера Карлайлса. Згинути мало 60 моряків.

НЕБУВАЛЕ ЯВИЩЕ НА НЕБІ.

ЛОНДОН, 7. вересня. — Астрономи ломлять собі голови над розвязкою небувалого небесного явища, яке случилося вчора коло 10. години вечером. Бачили се явище тисячі людий по цілій Анґлії. На небі показалися живі зелені огники, що виглядали як вибухаючий мигунець. Люди кажуть, що після вибуху полуміни вони чули немовби гук вибуху.

ЩЕ ОДНА КАНДИДАТКА ДО АНҐЛІЙСЬКОГО КАНАЛУ.

КРІЗ-НЕС, 7. вересня. — Сюди приїхала ще одна анґлійська пливачка, щоби приготовитися до переплиття Анґлійського каналу. Подала вона прибране імя панни Дарвин. Вона хоче добути в сей спосіб нагорогду тисячу фунтів стерлінґів, яку визначив один анґлійський спортсмен.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРИЗНАННЯ ДЛЯ СИЛИ УКРАЇНСЬКОГО РУХУ

Лондонський дневник „Таймс" заговорив недавно про Московщину й Україну.

Пишеться там, що Харків, столиця України, починається сварити з Москвою, осередком „російської соціялістичної федерації". З України виганяють урядовців, насланих з Москви. Харківський Совнарком, відданий Москві, тратить свій авторітет, і не може вже ніяким способом боротися проти зросту українських сепаратистичних ідей, які захоплюють не то вже круги „буржуазні", але й непорочно „революційні". Коли що сьогодня є певним, то хиба сепаратистичний рух на Україні. Україна домагається для себе незалежности від Москви та повного зірвання державницьких звязків з Москвою.

Так пише „Таймс". Московські комісарі, звичайно, сейчас поспішилися з виясненнями, які, відомо, мають на ціли затьмити світови очи, щоби він не бачив за московським „інтернаціоналізмом" українського національного руху. Кинулися ратувати ситуацію киданнєм підозрінь про інтриґу, — стара шаблюка, яка може колись рубала добре, але в час війни через надуживанне ступилася. Пішли з Москви заперечення в заграничну пресу, що мовляв сепаратистичного руху на Україні „не було, нема й бути не може", як казав колись царський ґенерал Валуєв про український національний рух, а рівночасно з Москви пішли прикази на Україну нищити самостійницький рух на всі способи...

Не перший се раз ідуть з Москви такі приказн і не послідний. Коли вже тих приказів не було, а всі вони на одно здалися: українського руху не задушили. Українці Москалями не стали. Лишилися вірними своїй народности, і вірними її лишуться. І боротися будуть доти, поки на українській землі не заведуть такого ладу, що ніякі зайди не будуть мати сили ні спромоги навіть пробувати їх перекабачувати.

Покищо в донесеннях Таймса й в подратованих заявах Москви Українці можуть бачити головно признанне сили свого народного руху. Сей рух уже скріп на стільки, що його значіннє поволи вже виходить поза межі Росії. Отсе власне й є, що Москву так дратує. Як довго українська справа не виходить на світову арену, товчеться як „нутрішна справа Росії", так довго Москалі ще яко-тако спокійні. Колиж вона вийде на широкий світ, коли цілий світ дізнається, що диктатори в Москві хочуть одного, а трийцять міліонів Українців коло Харкова, Киева й Одеси, другого, то се вже вдаряе в само серце їх поваги як наслідників російських царів у правлінню всею Росією.

Та крути-верти, чи тепер чи в четвер, світ мусів про се довідатися. Москві сього факту не вкрити, як не закриє московська баба сходу сонця своїм фартухом.

ІСТОРІЯ МСТИТЬСЯ

Боротьба католицьких епископів проти мексиканського уряду зовсім не йде так, як заповідали епископи. Їх пророцтва, що бойкот богослужень і церков священиками мусить примусити уряд до здачі, не сповнилися. Не дивлячися на те, що епископи напружували всіх сил, щоби підбурити народ до активного виступу проти уряду, уряд на загал є повним паном ситуації. Вірні не дуже то радо виставляли свої груди за інтереси епископів. Богато рішучих виступів проти реґістрації церковного майна державними урядниками не було. Народ не такий дуже скорий примушувати уряд піддатися епископам. Він скорше готов примушувати своїх священиків слухати урядових приказів.

Сей оборот боротьби межи державою а церквою за політичну владу в Мексику показується великою несподіванкою для католицьких епископів. Він їх сильно змішав. Вони його не розуміють. Вони сподівалися зовсім чогось другого. В своїм змішанню вони починають уже троха здержуватися від різких виступів. Вже не говорять так гучно, не приказують так бундючно, не диктують. Починають уже піддавати думки. Просять, благають, пишуть петиції.

Та сей зворот, незрозумілий для епископів, зрозумілий для всякого, що слідить за суспільним розвоем. Тут на католицьких епископах пімстилася їх власна політика супроти народа. Вони мали мексиканський народ у своїй жмени. Вони наклали на нього свою руку, не лишень у релігійних, але й в політичних справах. Боячися визволення народа зпід їх влади, епископи нищили всякі змагання мексикаського народа до освіти та до орґанізації. Вони плекали серед того народа темноту, вони нищили всяку народну ініціятиву.

Наслідок сеї політики був такий, що всякий, хто добував собі освіту, добував її проти волі церкви; що всякий, хто орґанізувався, орґанізувався проти волі духовенства; що всякий, хто пробував щонебудь нового на якому небудь полі, мусів зводити боротьбу проти духовеньства. Через те всякі орґанізації, які є, мають переважно протицерковний характер і в нинішній боротьбі стоять з урядом. Епископи лишилися з людьми, яких вони самі затемнили і яких вони самі розбили. Вони не мають сили, і хоча Мексиканці на 99 процентів вірні католики, виграна схиляється на сторону уряду.

ЧЕСНА ПРЕСА — ЦЕ СУМЛІННЯ І МОЗОК НАЦІЇ; ЦЕ СОНЦЕ, ЩО ОСВІТЛЮЄ ГРОМАДЯНАМ ДОРОГУ ПРИВАТНОГО, ГРОМАДСЬКОГО І ДЕРЖАВНОГО ЖИТТЯ.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

З КИМ НАРОД?

В „Америці" число 95 з дня 21. серпня 1926. появилася заява кількох місцевих прихильників руського епископа Богачевського з міста Нортгемптону, Па., яка має тільки неправди в собі, що я мушу її спростувати. Відповідаю по точці, як було там простовано:

1) о. Кутський не веде жадної народної діяльної роботи поза церквою і ніколи не вів. Інтересів українського народа він не боронить.

2) Церкви, до якої я належу, не стидаюся. Я буду належати до церкви, яка буде вести український народ до повного визволення. Не роблю ріжниці, якого ся церква обряду, коли вона сповняє як слід сю роботу.

3) Що буритеся на Свободу, ви всі, які сліпо вірите свому пароховн, нікому не дивно. Можете собі протестувати, але ваших протестів ніхто не слухає. Ані ті, що підписались, ані о. Кутський, ані епископ Богачевський не є членами Українського Народного Союза, отже вам до нашої орґанізації засі. Що дяк ходив по гавзах і збирав протести від членів неграмотних, а де були грамотні, то дяка відправляли з нічим, се чиста правда.

4) Коли я писав про панахиду за упокій редакторів Свободи, то се був жарт. Коли ви почуваєтесь до обовязку проти сього запротестувати, то сим ви зрадилися наперед, що ви таку панахиду справити хотіли би, а по друге, що ви не розумієтеся на писанню. Широкому загалови поясню, що коли в Нортгемптоні святкували урочисто свято Івана Франка, то о. Кутський зробив пікнік під церквою. Другий пікнік зробив в Істоні. Пікнік однак не вдався. На ювилейнім святі було людий повна галя. На святі зібрано поверх 90 долярів на голодних і на памятник Івана Франка.

5) Очевидною неправдою є, що нортгемптонська гр.-кат. церква має дві тисячі парохіян. Се навіть самий пан Назарук міг знати, що тут його дописувачі пересолили. Верніть 1500 назад, то може втрафите в число. Що то за бідний універзитет був, що Вам дав такий докторат, що Ви навіть такої очевидної неправди не можете добачити?

Наконець треба сказати, що вірних о. Кутського в сій громаді можна порахувати на пальцях. Решта годиться власне з ідеями Ів. Франка, а не з о. Кутським і д-ром Назаруком. Доказом сього те, що на святі Івана Франка помимо пікніку було богато парохіян з гр.-кат. церкви, а навіть дві дуже порядні жінки, а іменно: п. Теодора Демчуківна і п. Марія Крайник, займались збіркою на святі. На пікніку булоби порожно, як би не були діти. Се свідчить, що загал Нортгемптону є свідомий.

Павло Ленчук.

Нортгемптон, Па.

ЦЕРКВА Й ВИЗВОЛЬНІ ЗМАГАННЯ НАРОДА.

Чейже ніхто не посудить мене о безбожність, коли я скажу, що в часи змагання народу до самостійної держави та боротьби за визволення народу зпід ворожої окупації, церква може відограти велику ролю. Особливо велику ролю може відограти церква в тих народів, котрих орґанізації світські, політичні, економічні й другі ще слабо розвинені, в котрих нарід гуртується переважно при церкві.

Тепер вернімся в нашу недавну минувшину до 1917 року, коли в нашій рідній Батьківщині провадилась кровава боротьба на життя і смерть за визволення рідної землі, поневоленої від соток літ.

З одної сторони станули праві власники української землі, котрим глибоко вїлись соткилітні кайдани. Розірвана була Батьківщина, розірвана в російській, австрійській і мадярській неволи, обєдналася та станула до спільної боротьби. Українські мущини й жінки, українські ремісники й інтеліґенція станули плече в плече за свою спільну українську землю.

З другої сторони станули зайди-окупанти: ляцькі опричники, московські тирани, білі й червоні, циганські бояри. Всі в страху, що український народ ломить кайдани неволі. Зі страху, що вони можуть стратити панованнє раз на завсігди над роскішною, медом і молоком текучою Україною.

Питаюся тепер читачів, що робили церкви в часі сеї страшної боротьби на життє й смерть?

Ми бачили польських, московських і мадярських священиків, і знаємо, що вони робили. Польські католицькі ксьондзи по костелах у Польщі і по костелах у нас, на Україні, кричали: „Бій гайдамакуф, хамуф". Ксьондзи не страшили вже пеклом своїх вірних за вбивство Українця, а противно, голосили: „За Русіна кабана ґржеху нема". Польські Єзуїти голосили, що „Польска ма биць од моржа до моржа". Ляцькі Єзуїти голосили як перший релігійний обовязок своїм вірним повстати проти слушних домагань українського народа та взивали їх в імя віри нищити все, що українське, все, що не-польське.

Я не хочу сказати, що вони робили добре. Я думаю, що колиби в них була справдішня віра й релігія, то вони не булиби пішли на грабунок чужого, але булиби признали, що Українці борються за свою свободу й свою землю й свої права, і що сі права так само їм належаться на українській землі, як Полякам на польській. Справедливість, правда, слушність, божа й людська, були тут по стороні України.

Я хочу лишень спитатися, що робила українська церква в сю хвилю, коли польські ксьондзи не вагалися надуживати віри для грабунку України. Правда, були серед українських священиків і мученики й герої, як о. Нижанковський і о. Підляшецький, і було богато священиків, які росповіли народови, по чийй стороні правда й воля. Але чи зробили се всі, так само, як зробили польські ксьондзи? Чи йшли наші епископи на допомогу українському народови так, як йшли польські біскупи?

Або подивімся на еміґрацію. Еміґрація відогравала велику ролю в боротьбах за національне визволеннє. Згадаю Айришів, Поляків, Чехів. Заслуги церков сих народів для національного визволення сих народів відомі. Чи наша церква напружила свої сили за українським народом так, як напружували айриська, польська, за своїми народами? Я не маю на думці нападати на наше священство зі злоби, а пишу се лишень з наболілого українського серця, і прошу й всіх читачів відповісти на сі питання не зі злобою, на сей або той бік, але по щирости, зі серця. Я певний, що навіть ті, які признають національні заслуги українській католицькій церкві, признають і мені, що вона не зробила всего, що могла для народа зробити в час сеї боротьби.

Перейдім тепер до новіщих часів. Українська боротьба закінчилася катастрофально для нашого народа. Побідила неправда, побідила нестправедливість, неволя, кнут, кайдани. Ті, що голосили ідею самоозначення народів, не дали його Україні. І тепер, коли наш народ далі веде нерівну боротьбу проти своїх поневолителів, я знова питаю себе самого, не зі злоби на священство, але з наболілого українського серця:

Чи нашим священикам дороге добро українського народу, з котрого жиють? Чи вони взивають своїх вірних любити свій народ і боротися за кращу майбутність нашого народу?

Чи вони протестують проти ганебного конкордату, целібату, цензури? Чи вчать нас ломати кайдани, якими нас обдаровують наші вороги в Варшаві й Римі?

Ми леліяли надії, що на вільній землі Вашінґтона, де нас не досягає власть Риму й Варшави, де над нами не висить польська нагайка, де не слідить за нами злодійське око польського жандарма і мазурського кольоніста, що хоч тут станемо разом одним муром разом з нашими отцями й епсикопами за одну спільну ідею проти всіх ворогів України, в обороні доброго імени України, за котре пролилось море благородної української крови.

Однак і тут ми розчарувались в надіях. Епископ Богачевський, замісць обороняти український народ перед затіями Риму й Варшави, замісць інформувати Америку про наші кривди, приплескує Полякам і римським аґентам, як вони заперечують нам імя „Українець", забороняють святкувати память найбільших мужів і мучеників за український народ, память Тараса Шевченка й Івана Франка.

Спитаю тепер: А що роблять його священики? Чи скинули вони страх перед стратою теплої посади в римсько-польськім царстві? Чи вирвали собі з душі пятно рабства, котре вкорінилося через довгу неволю? Чи вміють вони думати вільною думкою й обороняти все, що дороге нашому народови?

Рим їх копає на кождім кроці. Рим копнув їх, коли їздили на похорон архиепископа Цепляка. Копнув їх, коли їздили на Евхаристичний Конґрес до Шикаґо. На основі конкордату заперечують назву „Українець". Напихають нам як модернійшу назву, нині вже застару, але вигідну Варшаві назву „Рутенці". Називають нас Візантійцями, Ґріками, й Бог знає, як, щоби тільки не назвати Українцями. Нас копають, нам плюють у вічі, а ми все ще бємо чолом і на колінах перед ними стоїмо. Духовенство других народів може належати під Рим, а рівночасно дбати за свою національність. Лишень нам забороняється се робити. Лишень від нас домагаються Рим і Варшава, що ми не сміємо боротись за Вільну Україну, не сміємо називатись своєю національною назвою, не вміємо шанувати памяти своїх великих людий, які нас до боротьби за визволеннє пробудили. Якже можемо ми, Українці, котрі тримаємося католицької релігії, боротись за самостійність свого народа, а рівночасно терпеливо зносити сі удари, що сиплються на наш народ і нашу церкву? Коли хочемо волі свому народови, то в нас повинна бути до сего народа любов чиста, мов кришталь, нічим не закрашена.

Не можна нам служити двоя богам. Не можемо ми довго бути Українцями, а рівночасно дивитися, як наші релігійні провідники ведуть нас вірних, у польські лабети.

Ми колись були пробували бути вірними і Україні і Габсбурґам, і з того таке вийшло, що що ми інтерес України загирили. Більше вже такому не бути. „Тирольці Сходу", нині отямилися по такім поличнику і хочуть бути вірними лишень Україні. Колись наш народ готов був цілувати руку, що його била, але нині він почув у собі людську гідність і на удар відповідає ударом. Рабських просьб до нікого, царя комісаря чи папи, ми вже слати не будемо, щоби він над рабами змилувався.

Українському священству одна дорога: дорога з народом. Коли вони підуть не з народом, але проти народа, то вони опиняться без народа.

Вчили вони нас про те, як то колись Жиди у вавилонській неволі не забували на рідний народ, але клялися: „Коли забуду тебе, Єрусалиме, нехай всохне права рука моя. Нехай до горла прилипне язик мій, коли не згадаю тебе, — коли не поставлю справи Єрусалима висше всіх радощів моїх!".

Такжеж само й нам, вірним, і їм, священикам, треба поклястися нині за Україну:

„Коли забуду Тебе, Україно, нехай усохне права рука моя! Нехай до горла прилипне язик мій, коли не згадаю Тебе, коли не поставлю справи народу України висше всіх радощів моїх!"

Отсе буде знак, по якому наш народ тепер пізнає правдивих пастирів своїх. За правдивими пастирями він піде, а фалшиві, які служать не правді, справедливости, але почестям, посадам і мамоні, останутся пастирями без стада, ґенералами без війска.

Лесьо Сисин, Пасейк, Н. Дж.

ГОГОЛЯ „ВЕЧЕРІ НА ХУТОРІ БІЛЯ ДИКАНЬКИ" В АНГЛІЙСЬКІМ ПЕРЕКЛАДІ.

"The New York Times Book Review" з 15. серпня ц. р. містить слідуючу рецензію:

GOGOL'S GAY TALES OF THE RUSSIAN UKRAINE

EVENING ON A FARM NEAR DIKANKA. By Nikolay Gogol. Translated by Constance Garnett. New York: Alfred A. Knopf. $2.50.

by HENRY JAMES FORMAN

"Something Russian" has come to be a phrase synonymous with gloom, moral problems, deep mental depression and profound psychological disturbance. When we think of Dostoievsky all the nerve agitation and frisson of "The Brothers Karamazov" come to our minds. With Tolstoy occur the adulteries of Anna Karenina and Vronsky, and with Turgenev the highly wrought serious frictions of a liberal mind that was obsessed by the curse of serfdom. Tchehkov did something to clear the air by a blither, lighter note. But, in general, no one associates Russian literature with gayety.

Yet Nikolay Gogol, the father of Russian literature as we know it, that is, of nineteenth century literature, was a humorist of the first order. And though he himself ended his life in a pietistis gloom more pathological than that of Tolstoy, he began his literary life with laughter and gayety—the two irresistible literary gifts of gifts.

The secret lay in the fact that he was not really a Russian at all. He was an Ukrainian, which is quite another thing. The Ukraine is a region Americans and even Europeans know very little about.

Ukraine really means the borderland—and the edge or borderland it is. Its language is a dialect of Russian, but its people are musical, song and laughter loving, lighthearted and medieval. Imagine these traits set in about the age of Chaucer, plus such influences as neighboring upon and admixture with the Poles, Turks and remnants of the Golden Horde, which reprsented the tide of the Orient, may bring, and possibly you can form some notion of the peasantry of the Ukraine. It is a fertile land and gracious, full of soft, brilliant sunlight in Summer, abounding in feasts, superstitions and love-making. To Russia it has given Gogol, Korolenko and many other writers. To English letters it has given Joseph Conrad.

The tradition of Ukraine is that of fighting the Mussulman. Many of us have seen reproductions of the picture of the Cossack hetman writing a letter of defiance to the Turkish or Tartar Emir. Those Cossacks were simply embattled peasants. Along the Dnieper River they maintained strongholds of free volunteer troops, and of their various skirmishes with Poles and Turks they spoke and sang in almost Homeric strain—these Scythians, or Dacians, or whatever ethnically they were. Their psychology was the exuberant gayety of brief periods between wars or battles.

The present volume of tales, „Evenings on a Farm Near Dikanka," was written by Gogol when he was barely 20, just after he came to St. Petersburg from his ancestral estate in the Ukraine. In the great world of the capital he laughed—how he laughed!—at the superstitions and robust humors of his native land, but there was a touching homesickness in his picture:

Do you know the Ukrainian night? Oh, you do not know the Ukrainian night! Look at it: the moon looks out from the centre of the sky; the immense dome of heaven stretches further, more inconceivably immense than ever; it glows and breathes. * * * All the countryside is sleeping. But overhead all is breathing; all is marvelous, triumphal. All the soul is full of the immensity and the marvel; and silvery visions rise up in harmonious multitudes from its depths.

Divine night! Enchanting night! And suddenly it all springs into life—the woods, the ponds and the stones. The glorious clamor of the Ukrainian nightingale bursts upon the night, and one fancies the moon itself is listening in midheaven. * * * The hamlet on the upland sleeps as though spellbound.

This passage is not easy to render in all its ecstasy, but it is famous in Russian literature. And what, you may ask, happens against this background? Well, young people make love and make merry and circumvent older people, who always, it seems, have to be circumvented. And one of the chiefest of sports is circumventing the devil.

A young man sees his father, the head of the village, making love to his (the boy's) sweetheart. From that moment he becomes a devil himself, almost, in devising tricks and practical jokes to make his pompous father look ridiculous. Robust humor, as we conceded, and doubtless in the original it appears more natural. But a hundred years ago this region was in the fourteenth century, and in many respects it is there still.

To outwit the devil, however, is even greater sport than to outwit stubborn old men.

In almost every story the devil figures as a character. In "The Revenge" a Cossack chieftain guarding the marches of Poland finds that his own father-in-law is at once wizard, devil and spy—just about as confused as those incult intellects that lived by war. A Cossack carries a letter to the Empress Catherine; sure enough he has an adventure with witches and devils on the way—after hearty potations the previous evening.

The devil is all but omnipotent, as the story demands, yet he is always a fool. Any able-bodied Cossack or peasant ultimately and invariably gets the better of him.

"If my gallant horse is not standing before me at once, may a thunderbolt strike me dead in this foul place, if I do not make the sign of the holy cross over all of you." And he was just raising his hand to do it when the horse's bones rattled before him.

"Here is your horse!"

The poor man burst out crying like a silly child as he looked at them. He grieved for his old comrade.

"Give me some sort of a horse," he said, "to get me out of your den!" A devil cracked a whip—a horse like fire rose up under him and grandad flew upward like a bird.

"Christmas Eve" is one of the longest and most charasteristic of the tales. It is a variant of the ethnically peculiar legend of the Blacksmith and the Devil. The man who works with blackened face and hands at a lurid forge must have some contact with the Devil. In this tale, together with much realistic Chistmas Eve merriment, carol singing and love-making, is set forth the adventure of a young blacksmith in procuring a pair of the Empress Catherine's slippers for his haughty sweetheart, who had laughingly promised to marry him if he accomplished the feat. Here the devil plays the part of the djinn in Arabian tales. He carries the compelling blacksmith to St. Petersburg and brings him back in a night—with the prized slippers of the stout, sensual little German woman who was the Empress Catherine in his pocket. The blacksmith appearing as a courtier with the devil in his pocket is in itself rich humor. And Gogol does not fail here or elsewhere to give the opulent, incisive, realistic picture of Catherine's court.

It must be admitted that other volumes of Gogol will probably prove of more general interest than the present one. The play "Revizor" ("The Inspector General"), "Dead Souls" and "Taras Bulba" are doubtless of a more universal appeal. But these first tales of Russia's great humorist in a manner indicate the pedigree and origin of the genius that later produced the great works. It is richly worth reading for those interested in Russian literature.

Mrs. Garnett's translations are always excellent, though possibly the present volume offered greater resistance to the Anglo-Saxon idiom than most others.

Др. Ніля Пелехович,

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ДОКТОРКА МЕДИЦИНИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ.

Ніля Пелехович, дочка о. Иосифа Пелеховича, доступила вивисшення до докторської степени в бостонськім медичнім калиджу, знанім під іменем Tufts Medical College. Працює вона тепер в стейтовім шпитали в Вустер, Масс. О. Пелехович відомий не тільки як священик, але заразом як добрий син нашого народа, який мимо важких матеріяльних злиднів виховав своїх дітей на добрих Українців і дав їм гарне виобразоване.

Його найстарший син Богдан є лоєром, котрий перед двома роками отворив свій самостійний лоєрський офіс в Шикаго. Має він дві лоєрські дипльоми (кортову і патентову) та знаний не лишень як добрий і совістний лоер кортовий всім шикаґовським Українцям, але також многим Українцям в цілій Америці, бо — маючи в лоєрстві патентовім лайсенс на цілі Злучені Держави Північної Америки — не одному Українському винахідникови виробив добрий і певний патент на його винаходи.

Другий з ряду син Ярослав, незвичайно спосібний студент Пенсилвенійського Університету в Филаделфії, з причини, що стратив цілковито слух, не міг докінчити своїх студій і відповідною працею заробляє собі в Ню Йорку на прожиток.

Третя з ряду — се др. Ніля, про котру на початку згадалисьмо.

Др. Ніля Пелехович.

Друга дочка, п. Ірена Пелехович кінчить так зв. Comercial and Secretarial Course в бостонськім калиджу, а знана американським Українцям з того, що свого часу в Бостонській Сити Гал разом з своїм батьком промовляла до бостонського меййора в протесті проти принятти польського ґенерала Галера містом Бостоном. Наслідком цего протесту місто не робило Ґаллерови жадної паради.

О. Пелехович промовляв тогди як делеґат від імени всіх Українців в Бостоні, а п. Ірена промовляла від імени всего українського жіноцтва в Бостоні. Промова молодої п. Ірени була так переконуюча і зворушаюча, що репортери розписалися про ню у всіх бостонських часописах та умістили її фотоґрафію.

Трета дочка, Марійка, скінчила дівочий гайскул в Бостоні. Перед кінцем шкільного року один професор сказав їй: „Вступи по скінченню гайскул до калиджу, а коли обіцяєш, мені, що віддашся спеціяльним студіям анґлійської літератури, обіцяю тобі постаратись о безплатну науку в усіх університетах і калиджах стейту Месечузетс”. Вона відповіла, що рішилась студіювати медицину і тому не може користати з його предложення.

Таке саме предложення давали їй, колиб хотіла спеціялізуватися в американській історії, або хемії.

Та щастє її не минуло, бо коли прийшов конець шкільного року, вона одержала окрім звичайної дипльоми, еще і друге відзначення на письмі в scholarship-ом і привілеєм студіювати безплатно в якимнебудь калиджу в Бостоні і тим способом прилучено її до трех инших вибраниць зпомежи 1,200 студенток з посліднього року науки в гайскулі.

В сім році вона скінчила з відзначенням перший рік pre-medical в тім самім калиджу, що її старша сестра др. Ніля. Тепер працює в стейтовім шпитали в діточім департаменті, заступаючи норсок, які в літі виїзджають на вакації, а по вакаціях вступить на другий рік сеї науки в медичнім калиджу в Дітройт, Міш., де її батько є парохом при українсько-католицькій церкві.

Посилаючи фотоґрафію др. Нілі, не згадував би я за всю рідню о. Пелеховича, колиб не се, що о. Иосиф, будучи у нас через 3 літ парохом, часто висказувався перед нами, яко своїми парохіянами, що коли зійдеться з нашими діточками в українській школі, то — дивлячись на них, яко на будучих українських інтеліґентів — має враження, як колиб се були його власні діти. Він защіплював в них замилування до науки, а родичів впевняв, що на сто кількадесять дітий в школах ним заложених не найшов ані одної дитини, яка би не надавалася до висших університетських студій. Він уже наперед тішився, що за кільканайцять літ буде мати не лиш пятеро дітий своїх рідних, бо до тих пятеро долучиться ще сто кількадесять дітий свідомих американських Українців: лоерів, докторів, інжинірів, професорів і инших.

Він нераз в розмові з нами говорив, що нам треба в самім Бостоні кілька соток, а в цілій Америці кілька тисячок інтеліґентів Українців і то не лиш свідомих американських патріотів, люблячих свою прибрану вітчину, але і люблячих тую нещасну, мучену ворогами нашу стару батьківщину, Неньку Україну.

Коли же злобна рука перервала дальшу його для нас працю, то він — знаючи, що уже не буде міг дальше вести свою роботу — передав її вітцям і матерям, вложивши на них при пращанню з ними святий, самим Богом приказаний обовязок, випровадити діточок своїх не лиш на чесних людий, не лиш на добрих Американців, але і на високо учених українських патріотів, — а дітий просив, щоби кожде, чи то хлопець, чи дівчина, скоро скінчить публичну школу, а перейде до гайскул, повідомило його про се, а так само кождий, хто впишеться до якого калиджу, чи університету, щоби повідомив його про се, бо се буде для него незмірною радістю, коли дізнається, що зпомежи бувших його школяриків буде много кандидатів і кандидаток на учених з українського роду.

Тому то, пригадуючи Вам бостонські Отці і Матері зазив нашого бувшого пароха, кличу до Вас: **Не забувайте, що початок шкільного року уже почався і хто не вписав еще дитини своєї до висшої школи, нехай зробить се еще тепер, а коли їх впишете, то виробляйте у них замилування до книжки, і заохочуйте їх до науки, але не тим, що стануть колись богатими — бо тим лиш їх звихнете, коли дитина набере передчасної жажди гроша і маєтку — але тим, що стануть колись ученими людьми, добрими Американцями, а заразом і добрими Українцями, окрасою і підпорою нашого українського народа, і тим справлять колись, на Ваші старі літа, утіху Вам самим, а далі й Вашому бувшому парохови і усій Ненці-Україні.**

Бостонець.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА”.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

102.

Братство св. Петра й Павла в Клівленді, Огайо, відділ 102. Українського Народного Союза.

Засилаємо суму 33 доляри від членів нашого братства і просимо приняти сю малу жертву на Сиротинець, яку то нам нині з тяжким трудом вдалось зібрати. — Никола Бусько, секретар.

103.

Сестрицтво Непр. Зач. Діви Марії в Клівленді, Огайо, відділ 112. У. Н. Союза.

Коли прочитано відозву в справі Сиротинця Українського Народного Союза на піврічнім мітинґу нашого відділу дня 25. липня, наші сестри зрозуміли ціль і потребу такого Сиротинця при Укр. Нар. Союзі, про що свідчить те, що за першим разом зложили 25 долярів.

Справу жертви з каси відложили на пізнійше, бо того місяця ми мали великі розходи. Збірка йде далі. — За Уряд Сестрицтва: Марія Кавалець, предс.; Йоанна Сенчина, касієрка; Олена Кульчицька, секретарка.

104.

Братство св. Івана Хрестителя в Ґлестонбури, Конн., відділ 138 У. Н. Союза.

На піврічнім мітинґу, котрий відбувся в місяцю липни, по закінченню братських справ, уряд піддав до рішення членам братства справу фонду Сиротинця при У. Н. Союзі. Він пояснив членам, яка то користь може бути з того сиротинця для старших і немічних членів, для дітей-сиріт.

З огляду на се, що наше братство щойно закупило дім, де відбуваються місячні братські мітинґи і релігійні церемонії, з братської каси, на жаль, не можна було нічого виасиґнувати, бо каса вичерпана до дна, а члени знов обтяжені довгом, який затягнено на згаданий дім.

Члени братства формально заявились за Сиротинцем, і свою жертву на фонд Сиротинця радо зложать пізнійше.

Хоч ми знаємо, що два рази дає той, хто зараз дає, однак ліпше пізнійше як ніколи. — Семен Кунікевич, секретар.

105.

Братство св. Николая в Тейлор, Па., відділ 193. У. Н. Союза.

На спеціяльнім мітинґу дня 20. мая 1926. предсідатель підніс справу Сиротинця, котрий має побудуватись при У. Н. Союзі. Пояснивши ціль такої української інституції, в якій люди моглиби мати притулок на старість або в випадку каліцтва, майже нікого не було против. Одноголосно ухвалено виасиґнувати з братської каси 25 долярів, хоч наша каса не богата. Так само всі члени оподаткувалися по 1 долярови від особи. До сего часу зібрано вже 15 долярів. Невдовзі збереться решта. — За уряд братства: — Андрій Молодович, предс.; Мих. Малищевський, секретар; П. Наґаджина, касієр.

106.

Братство св. Ґеорґія в Вілямставні, Ню Джерзі, відділ 307. Українського Народного Союза.

Члени нашо братства приняли пропозицію в справі будови Сиротинця і кождий зложив свою жертву на сю ціль. Так само з братської каси виасиґнували на ту ціль суму 10 долярів. Члени зложили від себе 19 долярів. Разом 29 долярів. Посилаю два чеки разом. — Уряд Братства.

107.

Товариство ім. Богдана Хмельницького, від. 345 У. Н. Союза, в Міннеаполіс, Мінн.

В залученню пересилаємо чек на суму 25 долярів на будову Сиротинця при У. Н. Союзі. Сума, що правда невелика, одначе вона ще не послідна, бо з часом зберемо більше і вишлемо знова на Сиротинець.

Наш відділ новозаснований. Він зростає з кождим місяцем і хочемо вірити, що незабаром ті, що сьогодня самопасом блукають, зрозуміють вагу самообезпечення і вступлять до своєї орґанізації. Ми гордимось тим, що при У. Н. Союзі повстане своя хата, яка дітям-сиротам по померших членах У. Н. Союза заступить батьків, а знесиленим працею батькам заступить добрих дітей, котрі старенських по рідньому пошанують. — Григорій Пастушенко, предсідатель; Петро Гайва, касієр; Микола Ґрубрин, секретар.

УКРАЇНСЬКИЙ УЧИТЕЛЬ СЕРЕД КІРҐІЗІВ.

„Народній Учитель”, тижневик Всеукраїнського Центрального Правління Спілки Робітників Освіти, приміщує в однім з останніх чисел цікаву кореспонденцію про життя вчителів-Українців в Кірґізії, на казакстанських степах. Щоби зрозуміти, що то за умови праці в тій місцевости, слід пригадати лишень, що члени спілки робосу (роб. освіти) страшенно роспорошені, один від одного за 200 і більше верств від округи, залізниці нема, через що й збори можуть відбуватися не більше одного разу на рік підчас перевиборів Окружного Правління. Та проте в роботі на місцях, в кірґіських кіглаках учительство бере значну участь і ледви чи не єдиним орґанізатором громадського життя в казакстанських степах. Говорити про розвантажання вчителів від громадської роботи в таких умовах нема чого. Тут учитель повинен ще багато прикласти рук, аби притягти населення до жвавої участи в громадськім житті, бо нема ще того сільського активу, що вже на Радянській Україні виріс у всю свою величінь.

В багатьох селах та кішлаках нема навіть такого культурного центру, як хата-читальня. Всеж таки молодь принаймні прагне до культурної праці, бо вечорниці тут уже віджили свій вік, а „вулиця” не всіх задовольняє. Культурних людей мало. З великими труднощами знаходиться людина, яка змоглаб бути секретарем сільради, чи рахівником у кооперативі. І вчитель тут єдина людина, на яку покладено велику працю по збудженню села та виявленню його культурних можливостей.

Але не все вчительство вже взялось за працю. В богатьох селах учительство ще цурається маси й держиться осторонь. Але там, де вчитель активний, там вже є гарні наслідки: більш-менш нормально працює хата-читальня, не робить бешкетів молодь, гарко поставлено культурне шефство міста над селом і т. инш. Так, напр., в селищі Спаську, над яким взяла шефство одна військова часть, шефи задовольнили хату-читальню всім необхідним — дали бібліотеку, виписали літературу, подарували декорації й заслону для театру, забезпечили й школу приладдям, допомагають піонірам та инш.

В таких селах добре працює й комсомол, який ідейно впливає на позапартійну молодь, притягаючи її до праці й таким чином створює базу сільського активу.

Вчительство Кірґізії взагалі ще тільки-тільки виходить на шлях будівництва нової радянської школи. Самі педаґоґічні конференції лише тепер почалися. Але незабаром розпочнеться масова перепідготовка всіх робітників освіти, де-який процент послано на обласні 2-місячні педкурси.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Михайло Мотюк, гр.-кат. парох Старуні, богородчанського повіту, помер в 71. році життя дня 26. травня ц. р. Похорон відбувся дня 28. травня. Померший повнив священичі обовязки 34 роки в богородчанськім повіті: в Невочині, Богородчанах-місті, Горохолині, Похівці, а 20 останніх літ як парох Старуні. Всюди, де перебував, лишив по собі вдячну память у своїх парохіян, на котру заслужив собі своїм невсипучим трудом в кождій ділянці життя. Його заходами творилися церковні й читальняні хори, основувались економічні товариства, як спілкові каси, торговельні кооперативи, а навіть перед війною ще рідко основувані спілки взаїмного обезпечення худоби. Найбільше праці посвятив Старуні, де за його побуту прийшлося будувати двічі величаві церкви і де він став основником усіх трох істнуючих читалень „Просвіти”. Старуня належала до тих нечисленних сіл, звідки в останнім передвоєннім десятиліттю ходило багато молоді до середніх і високих шкіл. Померший багато до того причинився порадою, принукою, а нерідко й матеріяльною допомогогою — В. Й. П.

По довгій і важкій грудній недузі помер в Бабині, коло Самбора, незабутньої памяти товариш **Ярослав Петрик,** студент медицини. Покійний, молодий гарячий ідеаліст, дитиною вже переживає великі хвилі свойого народу. Ще як учень 4. кляси ґімназії йде зі своїм братом Володимиром в ряди УГА. Домів вертає Ярослав один, бо брат остається десь без вісти у великій мандрівці Армії. Але в дома: карні експедиції... шукають за оружям... молоденького Славка беруть як закладника від села і він просиджує довший час в тюрмі. Звільнений, кінчить ґімназію у Львові в 1923 р. Підчас виборів в памятних днях 1922 р. і Його не минає знову хвиля арештувань. Разом з батьком о. Володимиром опиняється в тюрмі, переживає її муки і страхіття і виносить на волю початки хороби. По скінченні ґімназії записується на медичний факультет Укр. Університету, переживає його переслідування і вкінці Він молодий, невсипущий працівник мусить перервати науку, бо хороба приковує Його до ліжка і не дає піднятися аж до останніх днів.

Дня 3. червня ц. р. відбувся Його похорон при громадній участи околичної інтеліґенції і селян. Прощали Його всі, з якими він стрічався в долі і недолі. В. Й. П.

Яків Городиський, бувший управитель школи в Білині Вел. помер дня 2. мая с. р. на 70 р. життя по довгій і тяжкій недузі. Похорон відбувся в Самборі 3. мая при великій участи людий. Покійний довгі літа учителював в шляхотській громаді в Білині Вел. і під Його проводом вийшло богато учеників, котрі в суспільности нашій займають почесні становища. Кількоро своїх дітий виховав старанно на добрих і чесних патріотів люблячих свій нарід. Вічна Йому память.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошення до часописи „Свобода”, треба рівночасно враз з оголошеннями присилати і належитість за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість має бути присллана враз з даним оголошенням, будуть ласкаві за кожде написане в оголошенню одно слово числити 2 цт. коли таке оголошене має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Виняток творять лишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до адміністрації „Свободи” 5—6 день перед днем оголошення їх в часописи, так що колиби вимагала сего потреба, був час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосоватися і придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що непоміщено їм оголошення чи оголошень.

ВАЖНЕ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ В АМЕРИЦІ

Отсим повідомляємо Хв. Заряди тутешніх українських шкіл, що ми замовили зі старого краю український Буквар (зладжений спеціяльно для Америки) і Другу Читанку М. Матвійчука. Обі сі шкільні книжки є написані після найновійших педаґоґічних вимог і після нашого найновійшого правопису. Ніякі, видані доси шкільні підручники для початкових українських шкіл, не можуть рівнатися з читанками п. Матвійчука. Про них навіть україножерне „Слово польське” мусіло висловитися з признанням і остерігає перед ними польську владу. Голос наших національних ворогів — се найліпша рекомендація обох згаданих книжок.

Сподіваємося дістати сі книжки десь в половині вересня. Тоді напишемо про них обширнійше і подамо їх ціну. Покищо просимо Хв. Заряди наших шкіл надсилати відповідні замовлення.

Книгарня „Свободи”.

ЧИ ВИ Є ПЕРЕДПЛАТНИКОМ

„СВОБОДИ“

КОЛИ ЦЕ СЕЇ ЧАСОПИСИ НЕ ПЕРЕДПЛАЧУЄТЕ, ТО ЗАЧНІТЬ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ Її СЕЙЧАС.

„СВОБОДА“ є найбільшою зі всіх українських часописий в новім і старім краю.

„СВОБОДА“ виходить кождого дня з виїмкою неділь і свят.

„СВОБОДА“ подає цікаві новини американські і краєві.

„СВОБОДА“ також подає найдокладнійші відомости з теперішних подій в старім краю.

ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ НА ЦІЛИЙ РІК	$ 7.00
НА ПІВ РОКУ	$ 3.75
НА ТРИ МІСЯЦІ	$ 2.00
В ДЖЕРЗИ СИТІ, КАНАДІ І ЗА ГРАНИЦЕЮ: НА РІК	$10.00
НА ПІВ РОКУ	$ 5.00
НА ТРИ МІСЯЦІ	$2.75

Звертається увагу, що на кредит нікому не висилається часописи.

„SVOBODA“, 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

МЕНВИЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться дня 12. вересня, о 2-ій годині попол., в Ліберти Гали. Проситься всіх товаришів прийти та заплатити свої залеглости. Проситься членів, котрі ще не зложили на Сиротинець, щоби зложили на сім мітінґу. — Шегера Ілько, предс.; Федина Дмитро, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Повідомляється всіх членів Тов. Зап. Січи, від. 234, що місячні збори відбудуться в пятницю, дня 10-го вересня, точно о год. 7-ій вечер. в гали Укр. Нар. Дому. Обовязком всіх членів є прибути на час. — Юрій Гвіздь, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Сим повідомляється членів Тов. Запор. Січи, від. 155, що місьчні збори відбудуться в пятницю, дня 10. вересня, о годині 7.30 вечером, в гали під ч. 782 State St. Проситься всіх членів явитися на цей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Пригадується тим членам, котрі ще не зложили своєї жертви на будову Сиротинця при У. Н. Союзі, що вже крайна пора відіслати спис жертводавців і ту суму, яку вдалось зібрати. Взиваєсь довгуючих членів, щоб вирівнали свої залеглости, як за себе, так і за дітий, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Дмитро Федчишин, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє усіх своїх членів і члениць місцевих і позамісцевих, що триквартальний мітінґ відбудеться у неділю, 12. вересня, о 2-ій годині пополудни у Николи Іщука, 708 McIlvene, Chester, Pa. Проситься усіх прибути на цей мітінґ, полагодити свої вкладкові належитости і придбати нових членів. Контрольори будуть здавати звіт з триквартальної контролі. — Ник. Іщук, предс.; Яцко Ташик, секр.; Павло Закорчемний, касієр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до відома, що збори місячні Т-ва „Єдність“ від. 163, відбудуться в неділю, дня 12. вересня, о год. 1-ій пополудни, в гали Укр. Ам. Горожан, 847 Н. Френклін ул. Взивається всіх членів явитись на збори і вирівнати свої членські вкладки. — П. Ф., к.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 324, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудесь в неділю, дня 12-го вересня, о 4-ій годині пополудни, в домі Укр. Громади на 23-ій і Бравн ул. Проситься усіх членів прибути на сей мітінґ і вирівнати свої місячні вкладки. Будуть важні справи до обговорення. — М. Гливяк, предс.; П. Протасевич, кас.; П. Мудрий, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, дає до відома всім членам, що місячний мітінґ відбудеться дня 12-го вересня, в неділю, о год. 3-ій пополудни, в гали церковній на Ґрент стріті. Проситься всіх членів зійтись. — С. Баюс, предс.; Н. Моссора, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 182 повідомляє, що мітінґ відбудесь о 2-ій годині пополудни в неділю, дня 12-го вересня, в гали парафіяльній під ч. 47 Hope Ave., Passaic. На порядку нарад є товариські справи до вирішення, всі члени обовязані зійтися на збори в призначений час. Всі довгуючі члени, коли не являться на збори і не вирівнають свого довгу та не подадуть причини, чому не приходять на збори кождого мітінгу, будуть суспендовані. — Мих. Пипюк, предс.; Гр. Яськів, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. „Любов“, від. 45, отсим повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 12. вересня, о год. 2-ій пополудни в гали Тов. Укр. Амер. Горожан, 847 Н. Френклін ул. До полагодження є дуже важні справи. Упоминаєсь довгуючих о вирівнание вкладок. Принимаєсь нових членів до Союза і Товариства. — М. Качмарчик, предс., Л. Веселик, кас.; М. Рибак, секр.

БРУКЛИН, ҐРІНПОЙНТ, Н. Й. Укр. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє своїх членів, що триквартальні збори відбудуться дня 12. вересня о год. 5-ій попол., в словенській гали, 327 Leonard St. Взивається всіх членів прийти на сей мітінґ і заплатити місячні вкладки до Тов. і У. Н. Союза, в противнім разі незаплативші будуть суспендовані. Будесь принимати нових членів без вступного до Тов. і У. Н. Союза. — В. Сенишин, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, дня 11. вересня, в Укр. Нар. Домі на долині міста, ч. 72 Моріс Ст., о годині 7.30 вечером. Проситься всіх членів явитись на сей мітінґ і заплатити свої вкладки та докінчити вже раз збірку на Сиротинець. — Й. Крайник, предс.; Василь Глива, кас.; Семен Кусень, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільних Козаків, від. 316, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в четвер, дня 9. вересня, о годині 8-ій вечером. Обовязком кождого члена прийти раз на місяць на збори. Фармері і члени, котрі не можуть бути на зборах, повинні розмет платити перед мітінґтом. Сего мітінгу кождий член дістане надруковані пост-карту, коли хто з членів захорує, сейчас зашле до до уряду як повідомлене. — В. Гурянський.

БРОНКС, Н. Й. Звичайні збори Товариства „Любов“, від. 298, відбудуться в суботу 11. вересня, о год. 8-ій вечером, під ч. 1130 Савтерн Булевард. — Уряд.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 12. вересня, о 1-ій год. пополудни, в гали У. Н. Дому. Проситься всіх членів прибути на збори і заплатити свою вкладку. Члени, занедбуючі плачение своїх вкладок, будуть суспендовані. — Григ. Степанек, секр. фін.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. над Збруча, від. 280, повідомляє, що місячні збори відбудуться дня 12. вересня, о годині 2-ій пополудни, в Укр. Гор. Клюбі, 618 Лакавана Еве. Проситься членів прибути на означений час. На мітінгу буде пояснение о нових родах обезпечення в У. Н. Союзі. — В. Захарчук.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Повідомляю всіх місцевих і позамісцевих членів Товариства Запорожської Січи, від. 342, що адреса секретаря є така: John Markowicz, 85 Sharot St., Carteret, N. J.

ТЕРКІМЕР, Н. Й. Уряд Тов. Запороської Січи, від. 192, повідомляє всіх своїх членів місцевих і околичних фармерів, що в неділю, дня 12-го вересня, о год. 1-ій пополудни на церковній гали при Мур Еве., відбудеться мітінґ в справі полагодження богато важних справ. Кождий член повинен зложити найменьше 1 доляра на Сиротинець при У. Н. Союзі. Довгуючі члени нехай вирівнають свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Неявившийся член на сей мітінґ заплати кару 50 ц., а урядник 1 дол. На мітінгу будесь принимати без оплати вступного. Проситься привести нових членів. — Петро Ірха, предс.; Ник. Німий, секр.; Ник. Сичек, кас.

БОСТОН, МАСС. Тов. Дружина Князя Данила, від. 238, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 12. вересня, о 10-ій годині зрана в гали церковній, 136 Arlington St. Всі члени повинні явитися на сей мітінґ. Будесь принимати нових членів без вступного до Тов. і У. Н. Союза. Хто хоче вступити, нехай прийде на мітінґ. — Петро Музика, секр.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Згода, від. 62, повідомляє, що надзвичайний мітінґ відбудесь о 3-ій годині пополудни, в неділю, дня 12. вересня під ч. 6177 Гленмор Евню. На порядку нарад є важні справи до полагодження з минувшого мітінґу. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1.00 дол. — Вас. Волчанський, предс.; Олекса Турінець, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Повідомляється, що місячний мітінґ Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, відбудеться в суботу, дня 11. вересня, о годині 8-ій вечером на гали під ч. 35 Мортон ул. Проситься всіх членів прибути на той мітінґ, бо є дуже важна справа до полагодження. — Стефан Труш.

ДО ВСІХ ДОПИСУВАТЕЛІВ.

Просимо затямити собі:

1. — Дописі писати коротко.
2. — Виразно і читко.
3. — Лиш по одній стороні паперу.
4. — В дописях подавати лиш правдиві вісти.
5. — Писати лише про річи цікаві для усього загалу читачів, або бодай його значної части.
6. — В дописях нікого не перехвалювати без дійсної заслуги.
7. — Не лаяти нікого особисто, ані не нападати, ані не зачіпати.
8. — Не жадати звороту дописі, яку дописуватель написав за кілька минут (коли її дуже потребує, може у себе оставити відпис).
9. — Не посилати „наглих“ дописий з домаганнем „сейчас“ помістити, бо се звичайно тільки показує, що дописуватель опізнився і хоче, щоб редакція се надолужила.
10. — Не присилати до редакції стихів і поезій недоладних щодо форми або безвартних щодо змісту; а до того й не жадати звороту таких віршів.

Адм. „Свободи“.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З весілля на політичних вязнів.

Дня 29. серпня відбулося в нашій громаді вінчання д-ра Павла Дубаса з п. Катрусею Росолович. Симпатичне весілля притягнуло велику масу громадян з Филадельфії і дальших місцевостей.

Др. Павло Дубас скінчив недавно тому пенсилвенійський університет та практикує в Филадельфії як зубний лікар. П. Росолович відома громадянству як дуже добра піяністка, яка бере участь майже в кождім українськім концерті. Д. Росолевич, батько молодої, належить до найстарших наших громадян, які всегда інтересувалися народним життєм та складали щедрі датки на родні цілі.

На весільній забаві, на якій тостмастром був гр. Грицей, забирало голос богато місцевих і чужих бесідників. Останній говорив д. Слободян з Елизабет, який взвав присутних до збірки на політичних вязнів.

Дружки: Стефанія Ґіббонс, Зофія Росолович, Ольга Вишивана, Розалія Шагала і Г. Крупа перейшлися з збіркою і зібрали $75.35, які вручено касієрови Обєднання п. Т. Грицеєви для висилки до краю.

КАРНЕҐІ, ПА.

На політичних вязнів.

Щоби дати доказ пробудившогося народного життя і нового запалу до народної праці, зібрано на початок серед української громади $25 і вислано до Обєднання в Філадельфії з призначенням для політичних вязнів.

ЙОНКЕРС, Н. Й.

На сироти в краю.

В українській католицькій церкві переведено по теплих словах пароха о. Сполітакевича збірку на допомогу бідним сиротам в краю, яка принесла $30.

Гроші вислано до Обєднання.

КЛІВЛЕНД, О.

Діточа забава і збірка на Рідну Школу.

На закінчення шкільного року при українській школі на Бакайрод уряджено діточу забаву, на яку запросив учитель Іван Сподар і родичів дітей.

Родичі явилися чисельно і прислухувалися з великим задоволенням співови їх діточок. При кінці цего вечера згадав учитель про вагу школи в Америці і в краю та попросив родичів не забувати за поневолену в краю Рідну Школу. По його промові переведено збірку, яка принесла $11.25.

Жертвували: Іван Сподар $2; по $1: Петро Толотків, Василь Батюк, Григорій Кравчишин, Михаль Лев, Микола Шийка; Петро Білаш 75 ц.; по 50 ц.: Микола Яриґа, Іван Самсін, Василь Савка, Іван Лев, Йосафат Небожук, Григорій Кухина; по 25 ц.: Михаль Бурко, М. Білецький.

Зібрані гроші вислано до Обєднання.

Предсідатель подякував учителеви за труд а присутним родичам за те, що дбають про свої діти і хочуть заховати їх для свого народа.

Н. Яриґа.

ШИКАГО, ІЛЛ.

На Пикулицький цвинтар.

Підписана зібрала між знакомими Українцями на прикрасу Пикулицького цвинтаря, на якім поховані сотки наших мучеників, $72.50.

Жертви зложили: Михайло Солтис $20; Іванка і Тома Подоли $10; по $5: Петрунеля і Йосиф Яворські, Михайло Швець, Н. Н. з Вилксбері, Па.; по $2: Т. Кошінський, Т. Томич, Магдалина Зелінська, Михайлина Горват, Михайло Чуба, Семен Чуба, Михайло Майорчик, Йосиф Мусс, Іван Дембіцький; по $1: Анна Фільварків, Петро Дутко, Іван Зелінський, Андрій Градовський, о. Ф. Тарнавський, Дмитро Дякун, Михайло Полдак, Дяк Скі, Ом. Зелінський, а Максим Федимський 50 центів.

Думаю, що й инші українські серця повинні обізватися на ту благородну ціль. Вона дорога кождому, без ріжниці на наші політичні чи релігійні переконання.

Збірку ту висилаю через Обєднання, щоби показати солідарність та розуміння того, що на це будуємо загально-народну централну інституцію, щоби її слухати та попирати.

При тій нагоді доповнюю, що М. Солтис зложив на тов. „Просвіта“ в краю $25, а не як було оголошене $16.

Іванка Подола.

МЕНЧЕСТЕР, Н. Г.

Збірка на народні цілі.

Заходами нашої громади переведено збірки на народні потреби, які виносять $41. Суму ту вислано до Обєднання з ось таким призначенням: $15 на памятник Франка у Львові, а $26 на сироти по полеглих в бою за рідний край батьках.

За Комітет:

Петро Миґаль, Михайло Томіцкий, Атаназій Беднарчик, Плечій Микола.

ІНТЕРПЕЛЯЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ.

В останньому часі члени Українського Клюбу внесли цілу низку інтерпеляцій, з яких наведемо отсі:

1) Інтерпеляція посла Хруцького і тов. до міністра справедливости в справі дисциплінарного засуджения адвокатів д-ра М. Воробця і д-ра І. Сохацького в Калуші. Обом названим адвокатам заборонено виконувати адвокатську практику в часі 3 місяців. Інтерпелянти представили мартирольогію і шикани обох українських громадян за те, що вони були згідно з цілою нашою тодішньою опінією проти участи Українців у виборах до варшавського сойму в 1922 р., і запитують при кінці міністра справедливости, чи він не уважає за вказане знести той нечуваний присуд?

2) Інтерпеляція посла Хруцького і тов. до міністра рільництва в справі уділення негайної допомоги мешканцям громади Якимчиці-Кліцко в руденськовому повіті, яку 6. липня ц. р. навістила страшна буря з градом, що знищила весь селянський дорібок.

3) Інтерпеляція пос. Козицького і тов. до міністра освіти в справі нелюдського катування українських дітей польськими учителями в народній школі села Кольонія, кобринського повіту, на Поліссі.

4) Інтерпеляція пос. Б. Козубського і тов. до міністра скарбу в справі безправного поступовання секвестраторскарбового інспекторату в Кремінці Кухнїцького супроти п. Тимотея Греня, мешканця села Берeжанка, кременецького повіту.

5) Інтерпеляція пос. Козицького, Гелера і тов. до ради міністрів у справі невиконання урядом обовязку права і справедливости у відношенні до бувших австрійських активних старшин і підстаршин, польських горожан, замешкалих у Сх. Галичині, а приналежних до української або жидівської народности. Інтерпелянти взивають уряд приняти тих старшин до служби, щоби дати їм належне засоФтрення.